

Ivaretagelse av truet natur og kontakt mellom Statsforvalteren og kommunene

Øystein Røsok

Miljøsamling for kommunene i Oslo og Viken

12.05.2022

Statsforvalteren i Oslo og Viken

Samarbeid med kommunene

- Kunnskapsgrunnlaget
- Skjøtsel / forvaltning
- Nytt vern
- Ulovlighetsoppfølging

Samarbeid

Kunnskapsgrunnlaget

DN – håndbok 13

Kommunale kartlegginger DN-håndbok 13

- Spleiselag mellom stat og kommune - men lave budsjetter
- Fortsatt viktig kunnskapsgrunnlag for god forvaltning av truet natur

Håndbok 13 - 2. utgave 2006 Oppdatert 2007

Kartlegging av naturtyper - verdisetting av biologisk mangfold

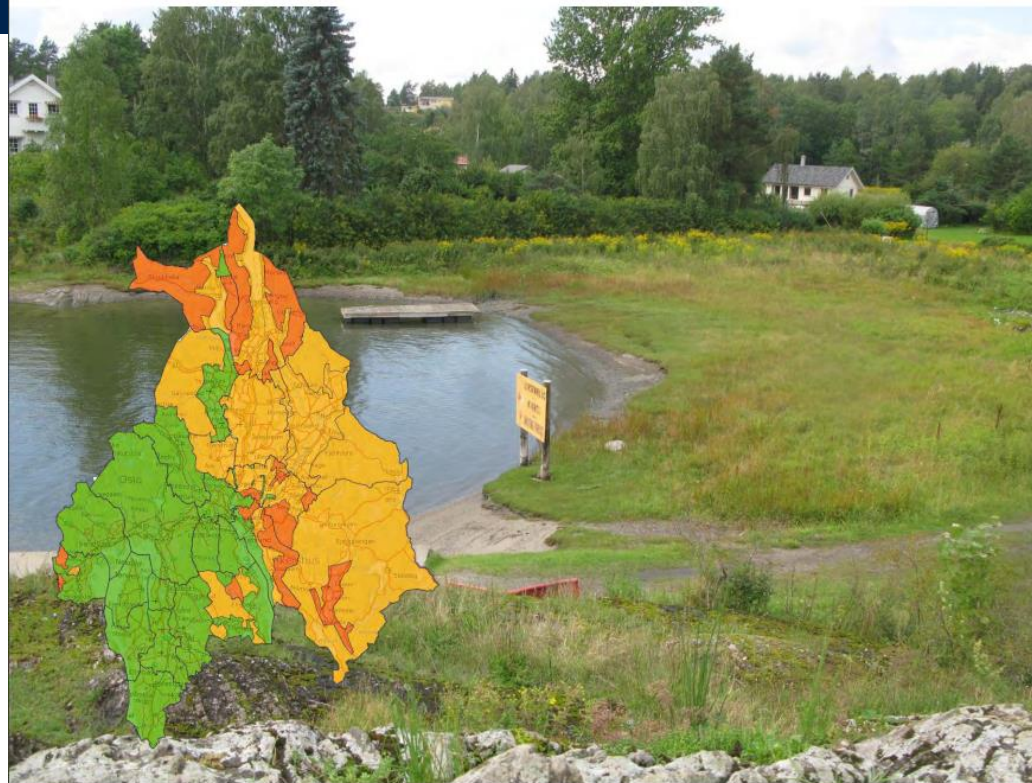

biologisk mangfold

Kunnskapsgrunnlaget

Kartleggingsstatus for viktige naturtyper i Oslo og Akershus

Kartleggingsstatus for viktige naturtyper i Oslo og Akershus

Oppsummering i 2014:

- Status for hver kommune: **Godt** – **ikke undersøkt**
- Status for UN (+ kandidater) innenfor og utenfor verneområder
- Potensial for uoppdagete forekomster
- Spesielle ansvarstyper for hver kommune

Kunnskapsgrunnlaget

Oppdatert status for Akershus i 2020

Finansiert av Viken fylkeskommune

- Akershus-kommunene (19)
- Status for kartlegging etter
 - DN-håndbok 13 og Miljødirektoratets instruks
- Data fra 2014 – 2020 (også som ikke var registrert i Naturbase)
- Foreslår behov for oppfølging
- Dialog med kommunene
- Referanser til relevante rapporter
- Oppdrag fra Viken FK til BioFokus om statuskartlegging av naturtyperegistrering i 32 Viken-kommuner

Kartleggingsstatus 2020 for viktige naturtyper i Akershus-kommunene

Anders Thylén og Terje Blindheim

Kunnskapsgrunnlaget

Kartlegging etter Miljødirektoratets instruks basert på NiN

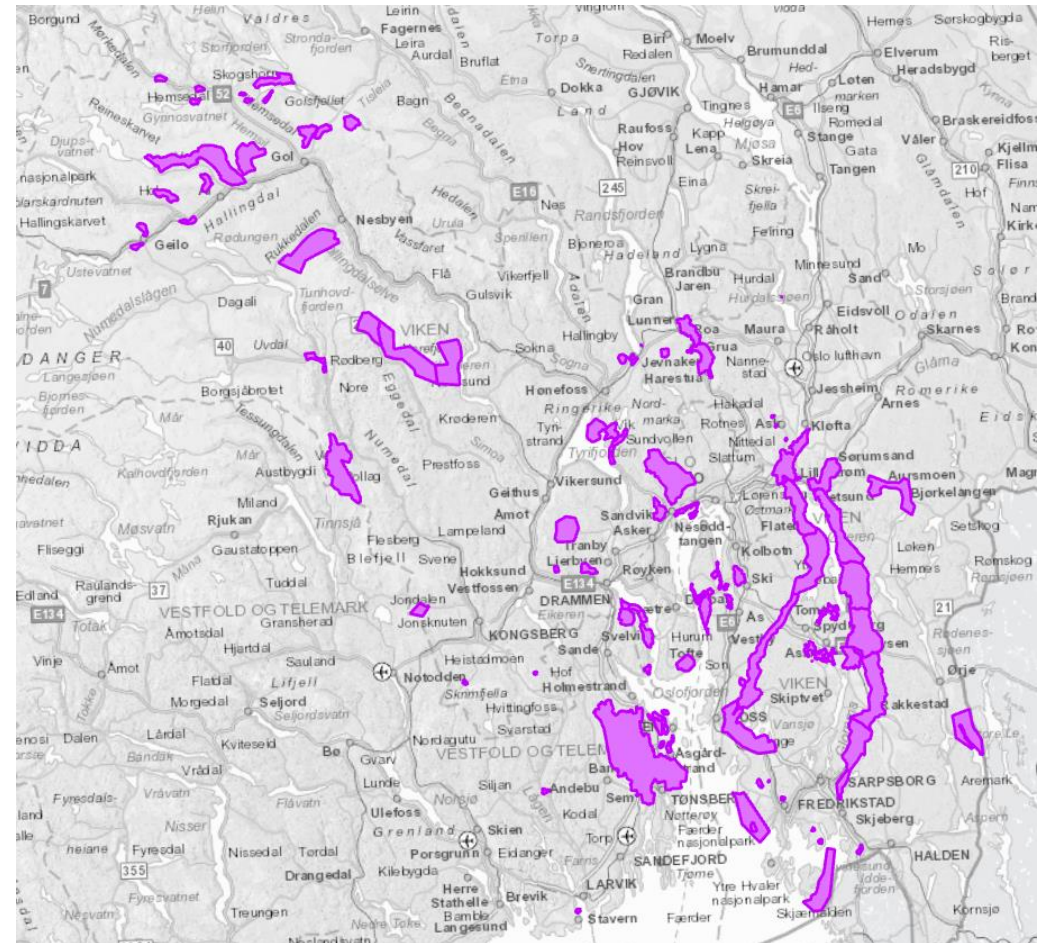
-Inviterer kommunene til å foreslå områder for naturtypekartlegging.

-Kriterier

- stor aktivitet og stort utbyggingspress
- forventning om å finne naturtyper etter M.dir. sin instruks

-Dette blir fjerde året vi ber om innspill fra kommunene.

-Kommuner kan i tillegg kartlegge på egen hånd

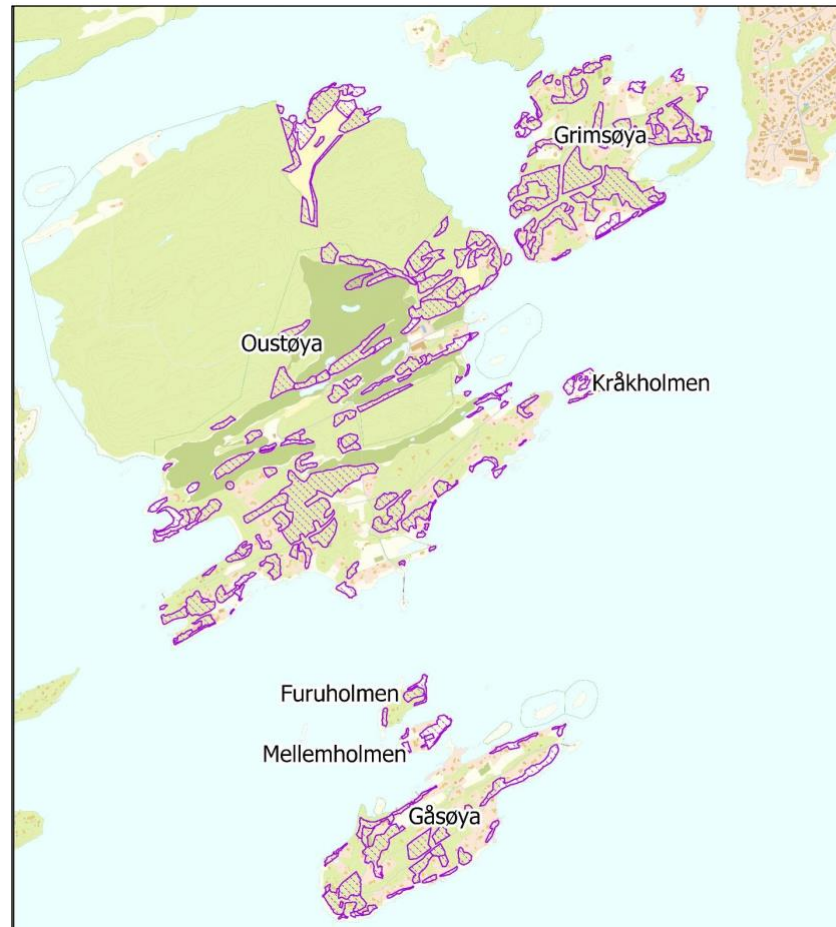

Kunnskapsgrunnlaget

Supplerende kartlegging i kommunal regi

Eksempel: Bærum kommune 2020

- Øyer i Bærum kartlagt etter NiN
- Utvalgte naturtyper påvist:
 - Åpen grunnlendt kalkmark (EN)
 - Slåttemark (CR)
 - Kalklindeskog (EN)
 - Hule eiker
- Andre truede naturtyper
 - Kalk- og lågurtfuruskog (VU)
 - Strandeng (VU)
 - Lågurtedellauvskog (VU)
 - Semi-naturlig eng (VU)
 - Sanddynemark (VU)

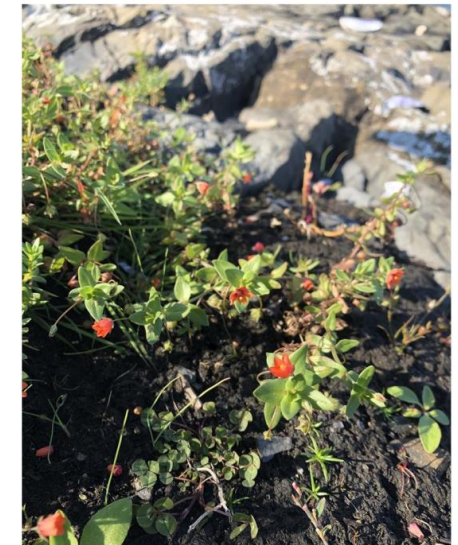
COWI

BÆRUM KOMMUNE

KARTLEGGING AV NATURTYPER

Oustøya, Grimsøya, Gåsøya, Kråkholmen, Mellemholmen og Furuholmen

ADRESSE COWI AS
Karvesvingen 2
Postboks 6412 Etterstad
0605 Oslo
Tlf +47 02694
www.cowi.no

Nonsblom (*Anagallis arvensis*) på Jaktodden, Oustøya.

OPPDRAGEN: A213170
DOKUMENTID: NOT-Naturkartlegging_eyene_BK

VERSION	UTGIVELSESDATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET	KONTROLLERT	GDOKBENT
1.0	27.10.2020	Første utgave	Kaj-Andreas Hånevik	Beate Heidenreich	Kristin Moldestad

Skjøtsel - tilskuddsmidler

Truede naturtyper

<https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

Kun 15 av 52 kommuner har søkt om tilskuddsmidler til
trua naturtyper

Naturtype	Rødliste	Kommune
Hule eiker		Asker, Bærum, Oslo, Moss, Fredrikstad, Nittedal, Vestby, Rælingen, Ski, Indre Østfold, Lørenskog
Slåttemark	CR	Asker, Bærum, Oslo, Nore og Uvdal, Fredrikstad, Rakkestad, Gol, Ski, Enebakk, Ås
Åpen grunnlendt kalkmark	EN	Asker, Bærum, Oslo
Naturbeitemark	EN	Oslo, Ski
Lauveng		Bærum
Strandeng	VU	Asker, Ås
Kystlynghei	EN	Fredrikstad

Foto: Bærum kommune

Skjøtsel - tilskuddsmidler

Truede arter (25 kommuner)

<https://soknadssenter.miljodirektoratet.no/>

Art	Rødliste	Kommune
Aksveronika	VU	Oslo, Nesodden
Ask	VU	Bærum
Dragehode	VU	Oslo, Bærum, Modum, Vestby, Moss
Edelkreps	EN	Aurskog-Høland, Nittedal, Nes, Lillestrøm, Våler, Indre Østfold, Rakkestad, Marker
Elvemusling	VU	Asker, Rollag, Hobøl, Marker
Flaggermus	NT, VU, CR	Ås
Humler	NT, VU, EN	Skedsmo
Kjempehøymol	NT	Fredrikstad
Makrellterne	EN	Marker
Royrødspore	VU	Fredrikstad
Rød skogfrue	EN	Modum
Sinoberbille	NT	Lørenskog
Storsalamander	NT	Oslo, Asker, Modum, Nesodden, Nittedal, Skedsmo, Frogn, Ås, Fredrikstad, Sarpsborg
Vipe	EN	Nordre Follo, Lier, Moss, Ski
Ål	VU	Marker

Skjøtsel - tilskuddsmidler

Oslo kommune – eksempel

Utvalgte naturtyper (utenfor verneområder)

- 17 slåttemarkar på egen eiendom
- 10 lokaliteter med åpen grunnlendt kalkmark
- 30 lokaliteter med hule eiker
- 1 kalklindeskog

Prioriterte arter

- 25 dragehodelokaliteter

Utvalgte kulturlandskap

- 2 utvalgte kulturlandskap (Markaplassene, Sørkedalen)

Verdifullt kulturlandskap

- Østensjøvannet

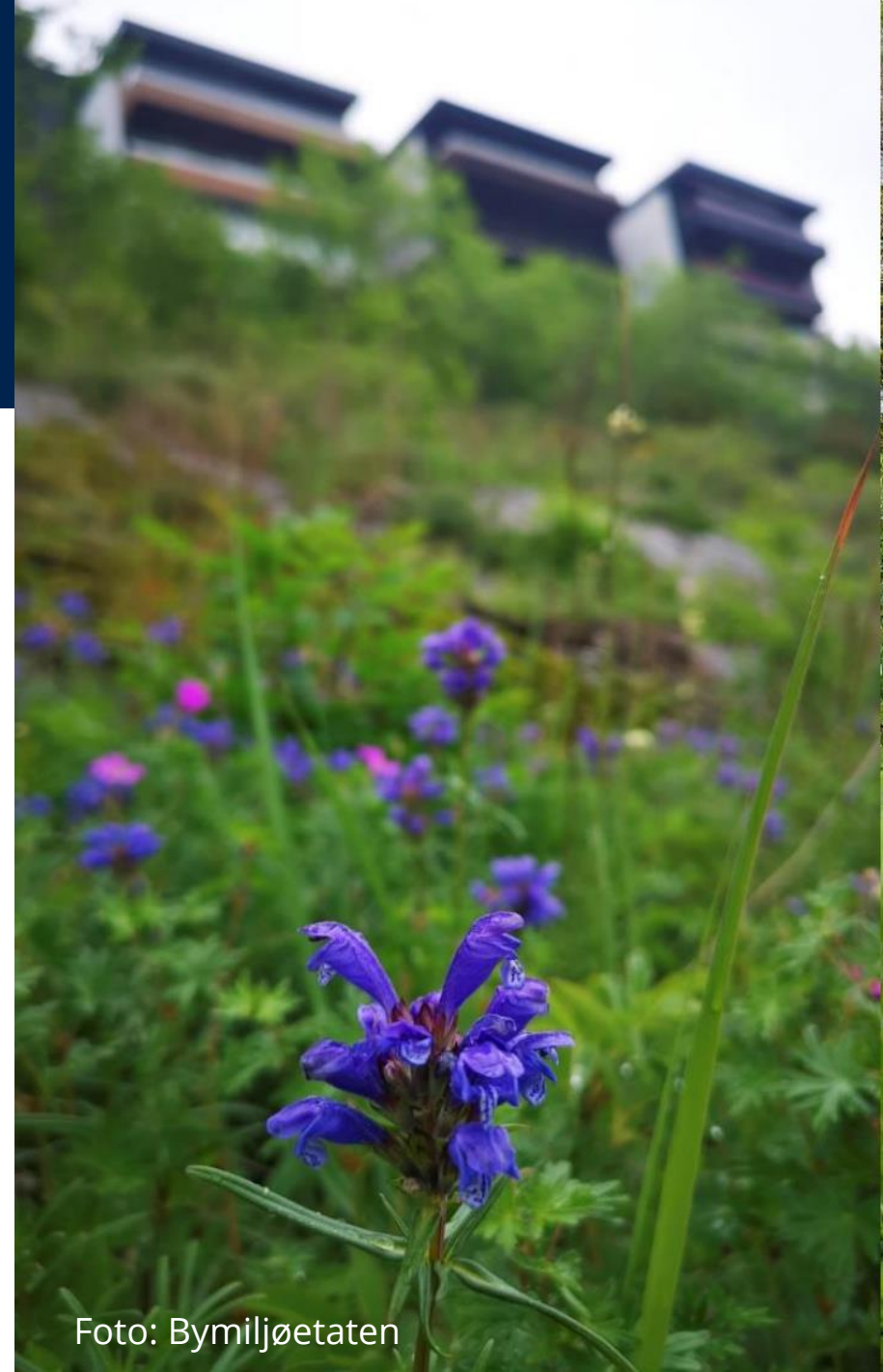

Foto: Bymiljøetaten

Skjøtsel av verneområder

Godt samarbeid med Oslo kommune

Avtale om skjøtsel av verneområder i Indre Oslofjord:

- 18 verneområder – hovedsakelig på kommunens eiendom
- Bekjempelse av fremmede arter:
 - Russesvalerot (10), russekål (10), kanadagullris (7)
 - Kuletistel, strandkarse, rynkerose, syrin, gravbergknapp
- Rydding av oppslag
- Slått av enger
- Kanalisering av ferdsel
- Naturtyper: åpen grunnlendt kalkmark, slåttemark
- Statlige midler (2021: > 1 mill) + kommunale midler

Foto: Øystein Røsok

Frivillig vern

Tilbud fra kommunene

Etter opprettelse av Oslo og Viken:

Asker – Skaugumsåsen NR (utvidelse)

Asker – Løkenesskogen NR (utvidelse)

Asker – Sandungåsen NR (utvidelse)

Bærum – Kloppa NR

Oslo – Røverkollen NR

Nesodden – Sørbyaskogen NR

Vestby – Ødemørk

Østmarka Nasjonalpark

Oslo + Nordre Follo

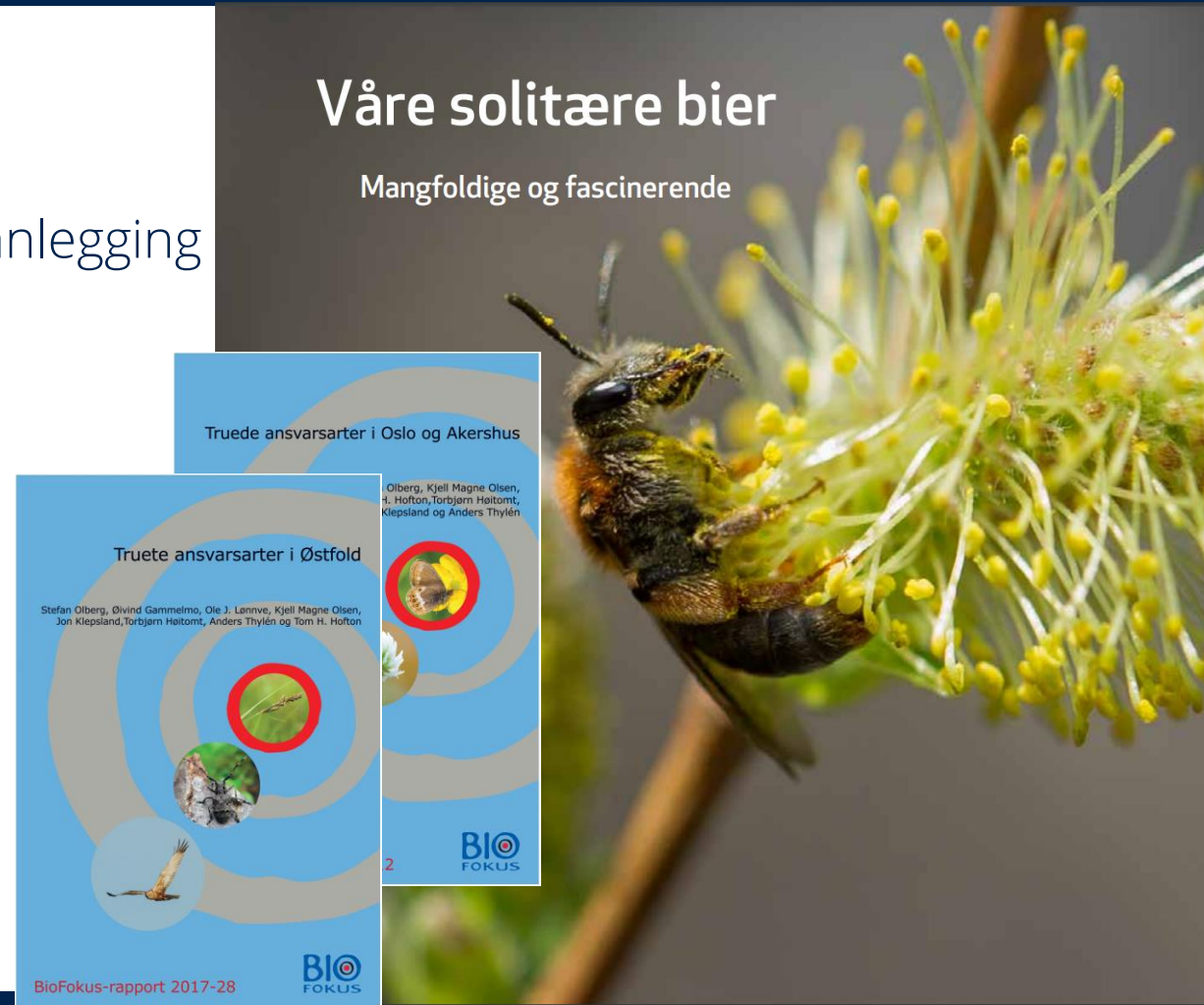

Ramsåsen, Bærum – i prosess.
Foto: Odd Tore Saugerud

Veiledning

- Forventningsbrev – kunnskapsgrunnlag for kommunal planlegging
- Kommunesamlinger om naturmangfold og arealplanlegging
- Planprosesser (planprogram – reguleringsplaner)
- Kommunedelplaner – naturmangfold
- Oppfølging av prioriterte arter, utvalgte naturtyper
- Pollinerende insekter
- Truede ansvarsarter

Våre solitære bier

Mangfoldige og fascinerende

Truede ansvarsarter i Oslo og Akershus

Truede ansvarsarter i Østfold

Stefan Olberg, Olvind Gammemo, Ole J. Lønnve, Kjell Magne Olsen, Jon Klepsland, Torbjørn Haltom, Anders Thylén og Tom H. Hofton

Olberg, Kjell Magne Olsen, Hofton, Torbjørn Haltom, Klepsland og Anders Thylén

BIO
FOKUS

BIO
FOKUS

BioFokus-rapport 2017-28

Veiledning

Kommunedelplaner - naturmangfold

Våre innspill:

- God kunnskap om det som er kjent – statlige databaser: Naturbase, Artskart
- Kartleggingsstatus – mangelfullt?
- Virkemidler og tilskuddsordninger
- Randsoner rundt verneområder
- Natur på kommunens egen eiendom

Kommune	Start
Ski	2017
Nannestad	2019
Eidsvoll	2020
Nordre Follo	2020
Hvaler	2020
Hol	2020
Vestby	2021
Gol	2021
Hemsedal	2021
Moss	2021
Sarpsborg	2021

Ski kommune

KOMMUNEDELPLAN FOR NATURMANGFOLD

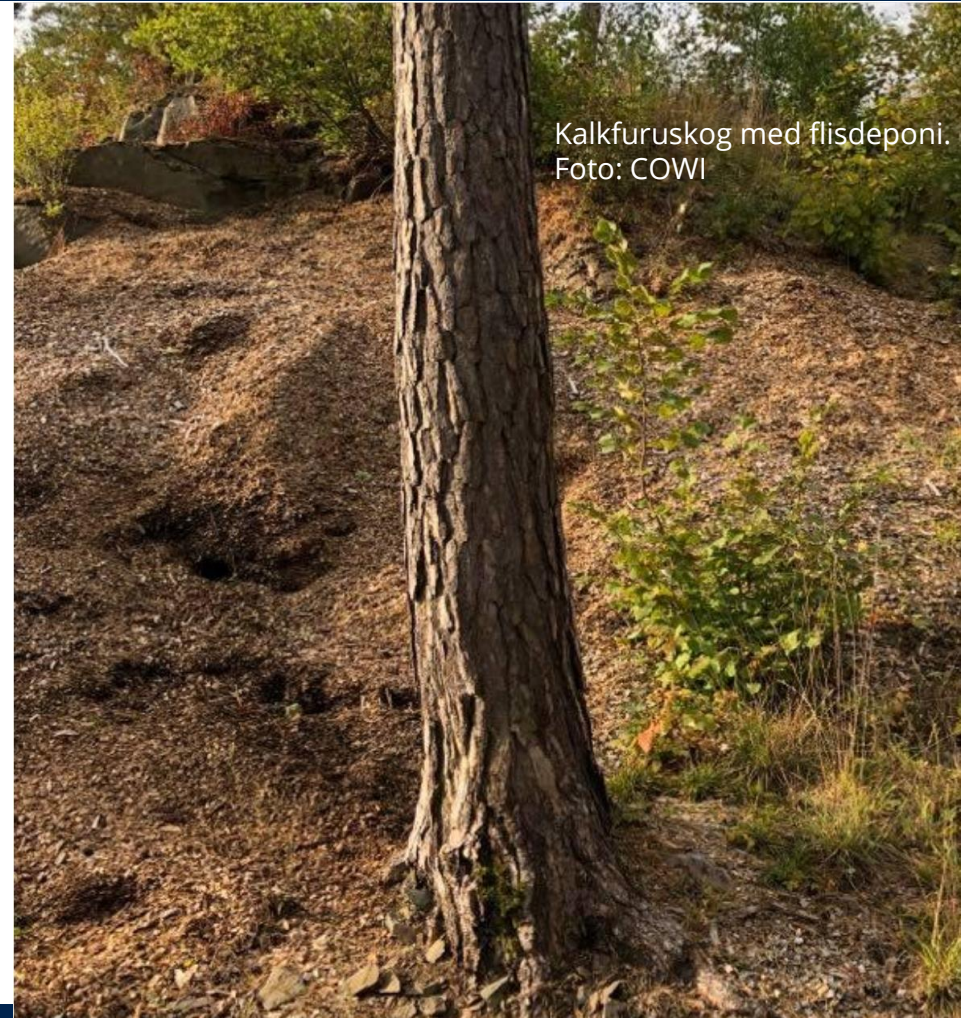
Vedtatt 13.12.2017

Forbedringsmuligheter?

- Lite ressurser til oppfølging av trua natur?
- Bedre informasjon om tilskuddsordningene?
- Behov for sterkere retningslinjer om ansvar for kartlegging og skjøtsel av truet natur?
- Mer «drahjelp» og veiledning?
- Ulovlighetsoppfølging: retningslinjer ved felling av hule eiker
- Informasjon: Kommunens informasjonsplikt bør tydeliggjøres
- Naturmangfoldloven for vag – stiller ikke tydelige krav f.eks. buffersoner rundt truet natur.

Kalkfuruskog med flisdeponi.
Foto: COWI

Takke for oppmerksomheten!